

تعریف تشنج

تشنج، دوره‌هایی از فعالیت‌های غیر طبیعی حسی حرکتی، خودکار یا روانی است که از تخلیه ناگهانی و بیش از حد بار الکتریکی سلول‌های عصبی مغز ناشی می‌شود. در این اختلال بخشی از مغز یا تمامی آن درگیر می‌باشد.

علل و منشاء بیماری

علت آن یک اختلال در مغز است اما در اغلب موارد هیچ علت خاصی یافت نمی‌شود ولی عواملی مانند وراثت، آسیب دیدگی سر، کاهش اکسیژن رسانی مغز، نارسایی عروقی، تب (مخصوصاً در کودکان)، افزایش فشار خون، عفونتهای CNS مانند مننژیت و آنسفالیت، شرایط متابولیک (نارسایی کلیوی، کاهش گلوکز خون و ...) تومور مغزی، استفاده زیاد از الکل و سیگار، نقایص مادرزادی، بیماری‌هایی مثل سرخک، اوریون و دیفتیری، استنشاق و یا خوردن مواد سمی مثل سرب، جیوه و یا مونواکسید کربن و یا قطع ناگهانی داروهای ضد صرع والکل واسترس، می‌تواند منجر به حملات تشنج شود. در افراد پیرتر، سکته مغزی و بدخیمی‌های مغزی از علل منجر به تشنج محسوب می‌شود.

علائم و نشانه‌های بیماری

تشنج با علائم متنوعی همراه است بسته به نوع آن این علائم متفاوت است. حملات تشنجی می‌تواند از یک خیرگی ساده شروع و تا حرکات تهاجمی ادامه داشته باشد. تشنج به دو نوع موضعی و عمومی تقسیم بندی می‌شود.

تشنج موضعی فقط قسمت خاص و محدودی از بدن را درگیر می‌کند مثلاً یک پا یا یک سمت دچار تکان می‌شود.

در تشنج عمومی کل بدن درگیر می‌شود گاهی نیز تشنج ابتدا موضعی است سپس دامنه آن گسترش می‌یابد. بیمار پس از مدتی با بدنی شل افتاده و به خواب می‌رود و پس از اتمام حمله و به هوش آمدن هیچ چیزی را به یاد نمی‌آورد. گاز گرفتن زبان، نگاه به سمت بالا در چشم‌ها، خروج کف از دهان، بی‌اختیاری ادرار یا مدفوع از نشانه‌ها و پیامدهای این بیماری است.

تشخیص بیماری

- اخذ شرح حال و تاریخچه خانوادگی
- معاینه جسمی و نورولوژیک
- آزمایشات خونی
- سی تی اسکن و MRI و توموگرافی کامپیوتری
- EEG

درمان دارویی بیماری

برخی از داروهایی که در درمان تشنج استفاده می‌شوند عبارت‌اند از: کلونازپام، کاربامازپین، پریمیدون، فنی توئین، فنوباربیتال، والپروات سدیم، گاباپنتین، لاموتریژین، توپیرامات، اتوسوکسیمید، زونیسامید گاباپنتین ولوتیراستام در مجموع حدود ۸۵٪ بیماران تشنجی با یک یا چند دارو کنترل می‌شوند.

حداقل موضوعات آموزشی توسط پزشک در دوران

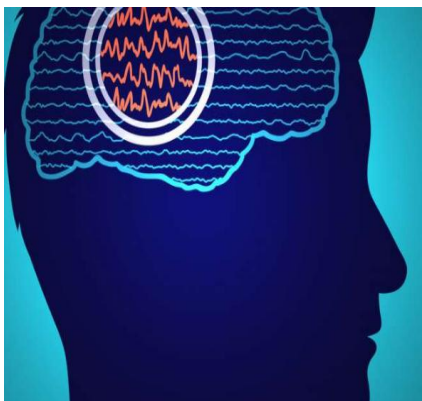
بستری:

۱) مراحل و طول مدت احتمالی درمان: قدم اول بدون فوت وقت و بعد از وقوع تشنج فوراً بیمار را به بیمارستان رسانده و بعد از پذیرش بستری با توجه به سوابق و داروهای مصرفی، داروهای ضد تشنج وریدی شروع می‌شود طول مدت درمان با توجه به علل تشنج و قسمتهای درگیر مغز متفاوت بوده باید مدتی تحت نظر پزشک باشد.

۲) عوارض احتمالی داروهای مصرفی: اختلالات آلرژیک به صورت واکنش‌های پوستی و هایپرپلازی لثه‌ها در اثر مصرف طولانی مدت فنی توئین ممکن است دیده شود.

تغذیه و رژیم درمانی: این بیماران رژیم غذایی کم چرب و کم نمک داشته‌ه‌ه‌ه و همیشه به دور از محرکها و مخدرها باشند.

تشنج چیست؟



گروه هدف: بیماران مبتلا به

اختلالات تشنجی

تهیه و تنظیم: سولماز

فرشبات (کارشناس پرستاری)

زیر نظر: رییس بخش ICU اعصاب، دکتر

فرهودی

تاریخ تهیه: پاییز ۱۴۰۰

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۱

۹- سعی نکنید جلوی حرکات غیرارادی را در جریان حمله شدید بگیرید، چون ممکن است باعث شکسته شدن استخوان ها شود.

آموزش خودمراقبتی:

۱- افزایش آگاهی بیماران در مورد عوارض احتمالی سیر بیماری و روش برخورد با آن:

الف) مصرف به موقع داروها و اجتناب از تغییر دوز یا قطع دارو بدون دستور پزشک

ب) در صورت بروز حرکات مکرر تشنجی علیرغم مصرف مرتب داروها و یا تکرار تشنج سریعاً به اورژانس آورده شود.

۲) نحوه مراقبت از خود و مدیریت درد: کشیدن اسباب و اثاثیه های منزل بیمار به کنارها که ممکن است هنگام بروز تشنج به وی آسیب برساند.

۳) محدودیت حرکتی: در صورت بروز علائم روی زمین بنشینید تا دچار آسیب نشوید.

منبع: پرستاری داخلی جراحی برونر-سودارت

تلفن: ۰۵۴۰۵۴۱۳۳۳۴۷۰۴۱ داخلی: ۱۰۴۵-۱۰۴۶

www.imamreza.tbzmed.ac.ir

مراقبت از بیمار دچار تشنج

۱- خون سردی خود را حفظ کنید.

۲- اطراف بیمار را خلوت کنید.

۳- سر را با استفاده از یک بالش محافظت نموده و از آسیب دیدگی سر پیشگیری کنید.

۴- قبل از بروز حمله برای کاهش احتمال گاز گرفتگی زبان یا لب یک ایروی دهانی برای بیمار بگذارید.

۵- در صورت امکان بیمار را به یک پهلو خوابانده و سر را اندکی به طرف جلو خم نمایید تا زبان به سمت جلو متمایل شده و تخلیه بزاق به راحتی صورت گیرد.

۶- بعد از اینکه بیمار بیدار شده و هوشیاری خود را به دست آورد باید وی را نسبت به محیط آشنا کرد.

۷- به هیچ عنوان در حین حمله و حتی بلافاصله پس از حمله، آب ننوشیدنی و حتی داروهای فرد را به او نخورانید.

۸- سیلی زدن، آب پاشیدن، تنفس دهان به دهان و فشار روی قفسه سینه ممنوع است.